

ת"פ 32438/10-13 - מדינת ישראל נגד גל סבן

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 32438-10-13 מדינת ישראל נ' סבן

בפני
בעניין: כבוד השופט איתן קורנהאוזר
מדינת ישראל

המאשימה

נגד
גל סבן

הנאשם

גזר דין

רקע

1. הנאשם הורשע, על יסוד הודאתו בכתב אישום מתוקן, בעבירות הבאות: תקיפה הגורמת חבלה, לפי סעיף 380 לחוק העונשין; היזק לרכוש במזיד, לפי סעיף 452 לחוק העונשין; נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף, לפי סעיף 2 לפקודת התעבורה; נהיגה ללא ביטוח תקף, לפי סעיף 2 לפקודת ביטוח רכב מנועי.

בהתאם לעובדות כתב האישום המתוקן, ביום 11.10.13 נהג הנאשם באופנוע במהירות, בעוד המתלוננת נהגה ברכבה אל מחוץ לחניה. הנאשם נבהל מרכב המתלוננת, נפל מאופנועו, ומשיצאה המתלוננת מרכבה על מנת לסייע לו - החל לצעוק, לקלל ולבעוט במתלוננת ברגלה, כך שנפלה ארצה. הנאשם לקח לידיו מקל, וניסה להכות את המתלוננת בעודה שרועה על הארץ, אולם עוברי אורח עצרו בעדו. בנסיבות אלה, הנאשם אף הכה ברכב המתלוננת באמצעות קסדה, לקח את מכשיר הטלפון הסלולרי של המתלוננת, זרק אותו ארצה ושבר אותו. הנאשם נהג ללא תעודת ביטוח וללא רישיון בתוקף. כתוצאה ממעשי הנאשם נגרמו למתלוננת רגישות בחזה, רגישות במרפק, נפיחות בראשה וסימן חבטה בברך.

2. טרם נשמעו הטיעונים לעונש התקבל תסקיר בעניינו של הנאשם. הנאשם בן 20, גדל ברקע משפחתי לא יציב, הכולל הורים גרושים, לימודים בפנימייה טיפולית, ומעבר בין מסגרות. במהלך המפגשים בשרות המבחן, הנאשם קיבל אחריות חלקית בלבד למעשיו, חווה עצמו כקורבן, ונטה לצמצם את חומרת התנהגותו. שרות המבחן התרשם מצעיר, בעל קושי בשליטה בכעסים, הנוטה להגיב באימפולסיביות ובתוקפנות, עת חש מאוים. בנוסף, הנאשם מתקשה להכיר בהשפעת התנהגותו על סביבתו. מדובר באדם אשר גדל ללא דמויות סמכותיות שיתמכו בו, וכעת שלל אפשרות לשילוב בטיפול. עוד הוסיף שרות המבחן, כי במהלך תקופת מעצר הבית בו היה על הנאשם לשהות, הפר את תנאי שחרורו.

בנסיבות כוללות אלה, נמנע שירות המבחן מהמלצה טיפולית, והמליץ על הטלת עונש מוחשי של מאסר אשר ירוצה בעבודות שירות.

הממונה על עבודות השירות מצא תחילה כי הנאשם לא מתאים לריצוי העונש בעבודות שירות, זאת לאחר שהנאשם לא התייצב לראיון מבלי להודיע דבר, ובשיחה טלפונית טען כי "אין לו זמן". לאחר שבא כוחו של הנאשם ביקש לאפשר לו הזדמנות נוספת לקבלת חוות דעת ממונה, התקבלה שוב הודעה ולפיה הנאשם לא התייצב לראיון. הנאשם הסביר באמצעות בא כוחו, כי לא התייצב בשל עומסי תנועה וכן המצב הביטחוני. הנאשם קיבל הזדמנות נוספת, ואכן התייצב לראיון. הממונה על עבודות שירות מצאה את הנאשם מתאים לריצוי מאסר בעבודות שירות מבחינה רפואית. יחד עם זאת, הנאשם התקשה להיות קשוב לנאמר לו, התלבט בעצמו האם יצליח לעמוד בתנאים הנדרשים לביצוע עבודות שירות, התקשה להישאר במשרדה, קם ויצא במהלך המפגש. הממונה התרשמה כי מדובר בצעיר אימפולסיבי, המתקשה לקבל מרות וסמכות החוק, מתנהג בחוצפה ועוד. לפיכך, הביעה ספק לגבי מידת התאמתו של הנאשם למסגרת עבודות שירות.

טיעוני הצדדים

3. לטענת המאשימה, מדובר במעשה אלימות הראוי לענישה מחמירה. הנאשם אדם צעיר, אשר היכה מתלוננת בת 65, לאחר שיצאה מרכבה על מנת להושיט לו עזרה. המאשימה פרטה את נסיבות האירוע, וטענה כי על בתי המשפט להירתם למלחמה בנגע האלימות, על ידי השתתפות עונשים מחמירים כנגד המבצעים. בהתחשב באמור בתסקיר שירות המבחן, עתרה להטיל על הנאשם מאסר בעבודות שירות למשך 6 חודשים, לצד פסילת רישיון לתקופה ארוכה.

4. הסנגור ציין כי הנאשם נפגע במהלך האירוע ברגלו מכוויה בדרגה ב', וחווה את המקרה באופן שונה מזה שתואר על ידי המאשימה. בנוסף, ביקש להתחשב באמור בתסקיר, לגבי נסיבות חייו המורכבות של הנאשם. לגבי חוסר רצון הנאשם להשתתף בהליך טיפולי, טען כי הנאשם שהה תקופה ממושכת בתנאים מגבילים, עובדה שיש להתחשב בה אף לענין העונש. במהלך תקופה זו, ביצע הנאשם נסיון טיפולי, וכעת עדיין עומדת תלויה השאלה האם יגויס הנאשם לצבא. לנוכח כל האמור לעיל והעדר עבר פלילי, עתרה להטיל על הנאשם מאסר מותנה.

הנאשם בעצמו, הודה כי ביצע מעשה חמור, ציין כי חלפו שנתיים מאז האירוע, וכן כי הוא חפץ להתגייס לצבא.

מתחם הענישה

5. אדם התוקף את הזולת, פוגע בזכות לביטחון אישי ולשלמות גופו. בנוסף, תקיפה אלימה פוגעת בביטחונו העצמי של קורבן הפגיעה, ומלווה לא פעם במשקעים נפשיים.

האלימות הפכה לתופעה נפוצה בשגרת היומיום בחברה הישראלית, בהיקף המחייב ענישה הולמת, כחלק ממלחמה בתופעה זו.

בית המשפט העליון, ציין לא אחת את תפקידו של בית המשפט בהקשר זה:

"האלימות מכרסמת ביסודות חברתינו, עלינו להשיב מלחמה כנגד אלו הנוטלים חירות לפעול באלימות כלפי הזולת. במסגרת מלחמה זו שומה על בתי המשפט להכביד את הענישה על עבריינים אלו"

(ע"פ 7878/09 מדינת ישראל נ' פלוני (3.8.2010)).

אלימות על רקע השימוש בכביש, מהווה חלק מתופעת האלימות הכללית אשר פשתה בחברה. אלימות זו

מתאפיינת, בדרך כלל, במעשים כנגד פלוני, אשר לא קדמה להם כל הכרות מוקדמת בין הצדדים. תופעה זו מעלה חשש בלב המשתמשים בדרך, שמא אחד האוחזים בהגה יהפוך לפתע פתאם לתוקף ולפוגע. בית המשפט התייחס לצורך בענישה מחמירה בגין תופעה זו, אותה כינה כ"טרור בכבישים":

"ענישה מחמירה ומרתיעה הינה כלי חיוני למיגור נגע הטרור בכבישים. באמצעותה מבטאת מערכת החוק והמשפט את מכאוב הציבור וסבלותיו נוכח תופעה קשה זו."

(עפ"ג (מרכז) 37842-07-12 אהרוני נ' מדינת ישראל, 23.10.2012).

6. בחינת נסיבות האירוע, מעלה כי הנאשם נפל מאופנוע, עת נהג בו במהירות, ונבהל מרכב המתלוננת אשר יצא מחניה. בנסיבות אלה, נקט הנאשם באלימות מתפרצת ובלתי מרוסנת, כלפי מתלוננת בת 65, אשר יצאה מרכבה על מנת לסייע בידו. הנאשם פתח בקללות ובצעקות כלפי המתלוננת, ובעט בה באופן שהביא לנפילתה. הנאשם לא הסתפק בכך, נטל לידו מקל, וביקש להכותה, עת המתלוננת היתה שרועה על הארץ. עוברי אורח חדלו את הנאשם ממעשיו. הנאשם לא הסתפק באלימות בה נקט כנגד המתלוננת, אלא היכה ברכבה באמצעות קסדה וכן שבר את מכשיר הטלפון הסלולרי שלה. יש לתת משקל לגילה של המתלוננת, אשר נמצא לכל הפחות על גבול הגדרת "זקן" בחוק העונשין, עובדה המקנה לתקיפה מישנה חומרה. אין ספק כי על החברה להגן על החלקים החלשים בה, מפני מקרי אלימות. בנוסף, יש לתת משקל אף לכך שלמתלוננת נגרמו חבלות. ניתן לשער את רגעי האימה שאחזו במתלוננת, לנוכח ההתפרצות האלימה והברוטאלית של הנאשם כלפיה.

לנסיבות אלה יש להוסיף את העובדה שהנאשם נהג באופנוע ללא רשיון רכב תקף וכן ללא ביטוח תקף.

אשר לטענת הסנגור, כי הנאשם נכווה במסגרת האירוע, אציין כי מהמסמך הרפואי שהוצג עולה כי הנאשם ביקר במרפאת קופת חולים כשבוע ימים לאחר האירוע (18.10.13), וכלל לא ברורה סיבת הכווה עליה התלונן. כך או כך, אין בעובדה זו כדי להשפיע על נסיבות ביצוע העבירה, כמפורט לעיל.

לצד האמור, אין המדובר באלימות המצויה ברף גבוה של ביצוע העבירה, וכן אין מדובר בחבלות חמורות שנגרמו למתלוננת.

בא כוח הנאשם הציג פסיקה, העוסקת בהשפעת חלוף הזמן מעת ביצוע העבירה, על העונש הנגזר. מפסיקה זו ניתן ללמוד על מגמת ההחמרה בענישה בגין עבירות אלימות בכלל, ובפרט בעבירות אלימות על רקע שימוש בדרך. לגבי השפעת חלוף הזמן על מידת העונש, נקבע כי יש לבחון כל מקרה לגופו, אך ודאי שמדובר היה באותו מקרה בפרק זמן משמעותי מזה הנדון כאן (למעלה מארבע שנים מיום האירוע עד למתן גזר הדין). במקרה הנדון, ההליכים התנהלו באופן שגרתי, תוך דחיית הדיונים בשל האופן בו בחר הנאשם לנהל את ההליך: כתב האישום הוגש ימים ספורים לאחר ביצוע העבירה; הנאשם כפר מיד במיוחס לו ולפיכך נדחה הדיון לשמיעת הוכחות; בטרם שמיעת העדים, בחר הנאשם להודות בכתב אישום מתוקן; לבקשת הנאשם, נדחה הדיון לצורך קבלת תסקיר; הדיון נדחה לבקשת ב"כ הנאשם; הדיון נדחה לקבלת חוות דעת ממונה, בשל התנהלות הנאשם, כפי שפורט לעיל.

לאחר ששקלתי את כל האמור וכן את הפסיקה הנוהגת, אני קובע כי מתחם הענישה נע בין מאסר למשך חמישה חודשים, שיכול וירוצה בעבודות שרות, ועד מאסר למשך 18 חודשים, זאת לצד רכיבי ענישה נוספים, הכוללים פיצוי למתלוננת וכן פסילת רישיון נהיגה לתקופה שבין 6 ל-24 חודשים.

העונש המתאים

7. שרות המבחן התרשם מנאשם בעל קושי בשליטה בכעסים, הנוטה להגיב באימפולסיביות ובתוקפנות. התרשמות מקצועית זו, תואמת את עובדות כתב האישום. בנוסף, על אף הודאתו בבית המשפט, התקשה הנאשם בקבלת אחריות מלאה למעשיו, וסירב ליטול חלק בהליך טיפולי. בהמשך, התקשה הנאשם אף בשיתוף פעולה עם הממונה על עבודות השירות. יש להסיק כי הנאשם אינו מודע לחומרת מעשיו, ומתייחס בחוסר רצינות אף להליך הפלילי (ראו עמ' 17 ש- 20 לפרוט'). בהתאם לנתונים אלה בלבד, היה מקום להטיל על הנאשם מאסר בפועל.

יחד עם זאת, מספר נתונים מביאים אותי לקבל את עמדתה העונשית של המאשימה: ראשית, מדובר בעמדה שהציגה המדינה לגבי העונש ההולם מקרה זה. אין המדובר בהסדר טיעון, ומגוון שיקולים העומדים בבסיס ההלכה בדבר הסדרי טיעון - אינם רלוונטיים לפיכך.

אולם, עמדת המדינה הינה בעלת משקל משמעותי, כאשר חזקה היא כי שקלה את מכלול השיקולים והאינטרס הציבורי בעת טיעוניה. אני מוצא כי הטלת עונש חמור מזה לו עתרה המאשימה, מחייב החלטה לפיה עתירת המדינה סוטה באופן משמעותי מהעונש ההולם את המקרה הנדון. על בסיס נקודת מוצא זו, בחנתי את הנסיבות המקלות, השוקלות לעבר הקלה בעונשו של הנאשם: גילו הצעיר, נסיבות חייו המורכבות, הודאתו במיוחס לו בבית המשפט, והעדר כל עבר פלילי עד כה. משקל נוסף יש לתת לעובדה שהנאשם היה עצור במשך מספר ימים, וכן שהה בתנאים מגבילים משתנים, לאורך תקופה ממושכת מאד. נסיבות אלה מחזקות עתירת המאשימה ואת המלצת שרות המבחן, להטיל על הנאשם עונש מאסר בדרך של עבודות שרות.

לצד רכיב ענישה זה, יש מקום לפסילת רשיון הנהיגה של הנאשם, לאור אופי העבירות שביצע, וכן הטלת פיצוי למתלוננת. בעת קביעת גובה הפיצוי, אתייחס למידת הפגיעה במתלוננת, אשר נפגעה במספר חלקי גוף, פגיעות שאינן חמורות, אך מידת הפגיעה בה בנסיבות המקרה הן מעבר לעצם הפגיעה הפיזית, כפי שפורט לעיל. כב' השופט ג'ובראן התייחס לאיזון שיש לערוך בעת קביעת פיצוי למתלונן: **"הלכה היא כי יכולותיו הכלכליות של העבריין אינן מהוות שיקול בקביעת שיעור הפיצוי"** (ע"פ 1287/14 פלוני נ' מדינת ישראל (5.8.2015)).

8. לאחר ששקלתי את כל האמור לעיל, החלטתי לגזור על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. שישה חודשי מאסר שירוצו בעבודות שרות, זאת בהתאם לחוות דעת הממונה. בית המשפט מבהיר לנאשם את משמעות אי עמידה בתנאי ביצוע עבודות השרות.
- ב. שישה חודשי מאסר, אותם לא ירצה הנאשם אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מהיום, עבירת אלימות מסוג פשע.
- ג. ארבעה חודשי מאסר, אותם לא ירצה הנאשם אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מהיום, עבירת אלימות מסוג עוון.
- ד. פיצוי למתלוננת בסך 7,000 ₪. הפיצוי ישולם בעשרים תשלומים שווים, החל מיום 1.1.16, ומידי חודש בחודשו.
- ה. אני פוסל את הנאשם מלהחזיק ברשיון נהיגה, זאת למשך 6 חודשים, החל מיום 1.1.16.

ו. אני פוסל את הנאשם מלקבל או להחזיק רשיון נהיגה למשך שנה, זאת על תנאי שלא יעבור עבירה של נהיגה ללא רשיון נהיגה תקף או נהיגה ללא ביטוח תקף, למשך שלוש שנים מהיום.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים, תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, י"ח כסלו תשע"ו, 30 נובמבר 2015, במעמד הצדדים.